

REDACȚIA

Arad, Str. Aulic (Adam)

ABO MENTUL

Pertru Austro-Ungaria
de un an fl. 10; pe 1/2,
an fl. 6; pe 1/4 de an
fl. 2.50 pe 1 lună fl.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Pertru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Str. Aulic (Adam)

INSERTIUNILE

de 1 și garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.
a treia-oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare pub.
cațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori neîncercate nu
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Dr. Al. Mocsonyi ori Dr. I. Rațiu?

Nu este indiferent să știm cine
anume ia răspunderea situației
politice a partidului național, dl Dr.
Al. Mocsonyi ori dl Dr. I. Rațiu?

În statele constituționale guver-
nele sunt responsabile parlamentului,
iar în luptele politice de partid sunt
șefii sau conducătorii responsabili par-
tidului.

Unui guvern constituțional, care
nu-și poate îndeplini datoria și an-
gajamentul luat față de parlament,
i-se dă vot de neîncredere, și e si-
lit să dimisioneze.

Tot astfel și conducătorii sau
șefii unui partid politic, incapabili
dela fire ori pentru motive externe
de a conduce mișcarea politică, tre-
buie să se retragă făcând loc altora.

De patru ani de zile noi mereu
ne-am exprimat nemulțumirea și neîn-
crederea față cu conducerea partidu-
lui național.

Gruparea mocsonyistă de la „Drep-
tatea” din Timișoara, precum s'a ară-
tat în răspunsul d-lui V. Mangra că-
tră dl George Pop de Băsești,—deja
la 1895 contesta existența comitetu-
lui național de fapt și în mod legal,
declarând că cei ce conduceau na-
inte partidul național în calitate de
„comitet” nu pot fi socotiți ca conducē-
tori ai națiunii.

Cu toate acestea dl Rațiu se
adresează cătră dl Al. Mocsonyi pen-
tru sfat, care fără a lua parte vre-
deată la conferințele confidentiale ale
d-lui Rațiu, îi trimite în scris părerile
sale „asupra deplorabilei situațiuni în
care ne aflăm”,—ear dl Dr. Rațiu cu
consoții le primesc de ale lor, așa fel
că o părere subiectivă, asupra căreia
în definitiv numai partidul este che-
mat a se pronunța, dacă o primește
ori nu, despre care nime nu poate
fi sigur că ar fi cea mai bună și mai
salutară,—ei vor să ni o prezente și
impună ca o normă și regulă obligatoare.

Cine are pretenția de a deter-
mina și regula direcția și atitudinea
politică a partidului național cu de la
sine putere și autoritate, fi acela dl
Al. Mocsonyi ori dl Rațiu, trebuie să
declare hotărât că ia totodată și răspun-
derea situațiunii, tocmai pentru că în
starea excepțională de *ex-lex* în care
se găsește partidul, i este cu ne-
putință a-și manifesta liber voința și
hotărârea sa prin conferințe naționale,
după usul constituțional și parlamen-
tar.

Noi însă credem că partidul națio-
nal ar face o politică de sinucidere
dacă în acțiunea ce i-se impune pen-
tru revendicarea drepturilor poporu-
lui român, s'ar lega morțiș de for-
mele constituționale-parlamentare, sus-
pendate prin puterea de stat, și ar
sta cu mâinile încrucișate, până când
guvernul însuși se va hotărâ ca să-
i restabilească în statul *quo-ante*.

Tocmai fiindcă ne găsim în fața
unei noue teorii politice a dlui Al.
Mocsonyi: *politica pacienței și perse-
veranței, accentuată în scrisoarea sa*
din „Budapester Tagblatt”, care nu
mai e *politica de rezistență pasivă*, pro-
clamată de conferințele noastre națio-
nale, față cu parlamentul, ci politica
de încetușare a ori-cărei mișcări națio-
nale, și abdicare la revendică-
rile legitime ale poporului român, de
aceea noi întrebăm ca să știm pozitiv,
cine ia răspunderea acestei situațiuni:
dl Mocsonyi ori dl Rațiu?

Ziarul „Budapester Tagblatt” s'a
adresat cătră dl Mocsonyi să-și spună
părerea în chestia națională, după-
cum se constată prin comentarele cu
care i-a publicat scrisoarea, ca și
cătră „cel mai de valoare politic ro-
mân în Ungaria”, recunoscând în per-
soana dlui Al. Mocsonyi pe „însuși
„conducătorul partidului român.”

Nu știm dacă tot astfel îl va re-
cunoaște publice și dl Dr. Rațiu.

Vedem însă că organul „autorizat”
al dlui Rațiu n'a reprodus complimentele
elogioase din „Tagblatt” făcute dlui
Al. Mocsonyi, sigur pentru că organul
apponyist a tras cu buretele peste
prezidenția dlui Dr. Rațiu și nu-i mai
dă importanță ori-cât de mult ar in-
sista pentru șefia partidului.

Grijă și temeri. Corespondentul
din Viena al lui „Magyarország” scrie
între altele despre situație:

„La greutățile situației se mai
adaogă că cei din Austria (adică con-
tele Thun încs.—R. „Tr. P.”) cu tot
dinadinsul au lăsat neștirbit iunctim-
ul între urcarea cuotei ungare și
transformarea dărilor de consum.
Contele Thun nici n'a îndrăsnit, nici
n'a vrut să scoată ordonanțele, pe baza
§. 14, privitoare la această afacere a
pactului, până atunci până când cuota
ungară nu va fi ridicată.

„Pe terenul acesta noul cabinet va
trebui să se încareze în luptă deodată
atât cu Ungaria, cât și cu parlamen-
tul seu propriu; ear lupta aceasta va
fi aievea „cutia Pandorei”, din care vor
eși turburări în ambele jumătăți
ale monarhiei.

„Astfel schimbarea de guvern în
Austria a adus numai o alinare mo-
mentană a situației, dar ea n'a resol-
vat nici criza în Austria, nici aceea
a reînnoirii pactului economic dua-
listic.”

Triumful Românismului.

II.

Roma, 12 Oct. 1899.

După dl V. A. Urechia a luat cu-
vântul ministrul italian de instrucție publică,
savantul Baccelli, care a rostit următorul
discurs:

Cătră Români!

„O voi cari, în pioș pelerinagiu aci,
venirăți a vă închina înaintea acestui mo-
nument unde sunt sculptate faptele glo-

rioase de acela care v'a dat o patrie și o
civilizație, în inimile voastre să reînnoște
de secole așa de palpitanță și de vie me-
moria isbândeii ce este mai puternică de
cât marmura. Dacă din înălțimea acestei
coloane ar putea să se audă resonând încă
glasul lui Traian, care resuna acum 18
secole, peste țărîmurile pe care a strălucit
spada sa, alungând și distrugând orile
barbare, acolo unde strălucește ca soarele
mănoasele câmpii, va renaște o pădure de
arme și de armate spre a arăta din nou
omenirei puterea renăscând.

Pietatea voastră, credința voastră
neclintită ne dă un exemplu cu atât mai
nobil, cu cât el e mai rar între popoare,
de aceea trebuie să rămăie spre pome-
nire: cultul acestor virtuți reînviată au sub-
jugat regiunile barbare și le a atras la sine
cu strălucirea civilizației; dar virtutea sin-
gură nu este de ajuns: *Grecia era destul
de mare când a venit în puterea Romani-
lor.*

Puterniciii popoarelor moderne, uitân-
du se în oglinda istoriei, trebuie să se simtă
inferiori puternicilor vechi, dacă civiliza-
ției li lipsește puterea, sau puterii li lip-
sește civilizația.

„Eu — a adăogat Baccelli — care
asăzi sunt în capul educației naționale,
mă simt fericit, o Români, că vă pot da
ca exemplu tineretului italian ca o comoară
de iubire pentru țară și nu mă feresc a
spune că acest tezaur se păstrează mai bine
de aceia cari sunt mai departe de patrie, de
cât de aceia cari se găsesec într'însa și cari uită
prea repede și sângele vârsat, și eroismul
îngropat.

„Vă salut pe voi — sfiși ilustrul Bac-
celli — cari n'ați fost nică odată învinși, o
Românilor!

„Voi sunteți o pagină deschisă din
marea carte a istoriei Romanilor, voi sun-
teți o pagină deschisă din marea carte
a istoriei Romei, pentru aceasta nu însă
și o pagină uitată, din contră ea e în-
sămnată de cea mai mare iubire și ad-
mirațiune.

„Coroana de bronz pe care voi o de-
puneți la picioarele acestei coloane, istoria,
această mare justițiară a omenilor și lu-
crurilor, o va depune într'o zi peste patria
voastră, arătând-o întregii omeniri ca un
exemplu de nesfârșită iubire pentru mări-
rea Romei, ai cărei demni fii sunteți.”

Acest discurs a fost salutat de aplauze
zgomotoase și de strigăte de Viva Italia!
Viva România!

Discursul lui Baccelli, tipărit în ro-
mânește, a fost împărțit asistenților.

După discursul ministrului Baccelli, dl
Urechia citește următorul document come-
morativ, scris pe pergament, italienește și
românește:

„Anul 1899 luna Octomvrie 12, cu
autorizațiunea autorităților competente, noi
subscriși depunem la baza coloanei lui
Traian, fondatorul națiunii române în
Dacia, o coroană de bronz modelată de
sculptorul Ettore Cadorin și turnată la
școala de arte din București.

„Acest omagiu din partea națiunii ro-
mâne, rugăm pe ilustrul primar al Romei
să se conserve în perpetuu ca semn de
legământ al națiunii noastre cu glorioasa
rasă latină și cu sora noastră mai mare
Italia și să se conserve acest document în

archivle de la Capitoliu. O copie se va
depune la arhivele Ateneului din Bucu-
rești și alta la biblioteca Urechia din
Galați.”

După aceea dl Urechia a încredințat
pergamentul ajutorului de primar Galluppi,
pentru conservare în arhivele Capitolului.

Primind dl Pro-primar Galluppi docu-
mentul în mână le sale, emoționat de un en-
tuziasm de nedescris, în numele Senatului
și Poporului Roman pronunță următorul
discurs:

Frați Români!

„Cununa comemorativă, ce ați depus astăzi
pe baza acestui monument strălucit, carele ne
amintește unul din perioadele cele mai glo-
rioase ale domniei romane, este un nou și
sărbătoresc atestat despre alipirea sinceră
a poporului român cătră Italia, și în special
cătră Roma.

„În numele concetățenilor mei, pre
cari am onoare a-i reprezenta aici, Vă mul-
țămesc pentru acest omagiu, ce ați adus
Romei, pre care poporul român o consideră
ca și Mamă!

„Strănepoți ai legionarilor, pre cari
împăratul biruitor i-a fost așezat ca senti-
nele la hotarele orientale ale împărăției,
Români! sunt cu tot dreptul mândri de la-
tinitatea originii lor.

„E întru adevăr lucru de mirat, tena-
citatea poporului român, în conservarea nu-
melui, a tradițiunilor și a mândriei de ginte
latină, resistând loviturilor invaziunilor, și
nimicind toate ispitele înșelătoare ale duș-
manilor, în specie ale fanarioșilor, cari lu-
crau ca să i răpească moștenirea sfântă a
limbei și a naționalității.

„Conștiința originii e atât de vie în
inima acestei națiuni generoase, că fiii po-
porului român învață din vorbele părinților
lor, din învățăturile profesorilor, să iubească
Italia, ca pre o soră mai mare a națiunii
lor; poeții lor se nuzesc a curăți limbajul
lor latin de vorbele străine, ce s'au furisat
în elementele lui.

„Ca și Italienii, populațiunile române
și au luat credința pentru lupta emancipării
lor de sub jugul și opresiunea străină, din
amintirile glorioase ale străbunilor.

„Din tradițiunile romane s'a inspirat
gloriosul păstor Horia, când în 1784 din
pădurile de la Baia de Criș, a proclamat
războiul de independență și de estermina-
rea opresorilor fuduli și trufași, numindu-se
ca și Traian, împăratul Daciei.

„Și cu eroismul unui Roman, căzū
jertfă Valachului!

„Surprins de numărul preponderant al
dușmanilor, vândut de unii păstori, și con-
dus la pierzare a suferit fără frică chinu-
rile și schingiurile și batjocurile sălbătice,
la cari l'au supus călăii barbari înainte de
a-l trucidă.

„Conservând amintirea originii sale
jeloasă pentru tradițiunile sale, și mândru
de cultura sa română, poporul român este
azi sentinela expusă a latinității în Orient.

„Aadară cu nespuse bucurie și cu
entuziasm ferbinte petrece Italia desvolta-
rea neîncetată și progresul puternic, ce face
tinera și viguroasa națiune, gentila *insulă
latină*, ce se înalță maiestooasă din marea
slavă a Europei orientale.

„Românilor! pentru Italienii va fi pu-
rura o amintire scumpă și pătrunzătoare
dovada mare de afecte de iubire, când în
1870, națiunea soră, prin parlamentul seu,
rumpând întârzierile diplomației europene
tremurătoare, s'a grăbit a felicita guvernul

Italiei din ocaziunea evenimentului fericit că Roma a devenit Capitala ei.

„Frați Români! Omagiul ce ați prezentat azi Romei și Italiei în numele conaționalilor vostri, va contribui ca unirea celor două națiuni să devină din ce în ce mai intimă, spre scopul de a realiza acea misiune de pace și de civilizație, ce a fost în mod constant aspirațiunea geniului latin.“

Neștearsă și nedescriptibilă au fost impresia produsă de acest discurs fulgerător. Lacrimi de bucurie străluciau în ochii mulțimei nemărginite, și batistele ca mandle flori dalbe se legănau prin aer, pe când din mii de pepturi răsună „Trăiască Români!“ „Viva Romania!“ „Vivano tuttii Rumeni!“ „Viva Italia!“ etc.

După ce s'a făcut liniște, a pășit înainte ilustrul savant Grigorie Tocilescu, carele a pronunțat un discurs foarte instructiv, asupra originii latino-romane a Românilor. Valoroasa și splendidă vorbire finută în franțuzește, trebuie să apară în curând și în traducere românească, ca să o guste cu nemărginită plăcere toată suflarea românească.

Aplause nesfârșite au acoperit discursul d-lui Tocilescu.

Apoi doamna Smara, în splendid costum național, a declamat o frumoasă poezie în proză, *Mamma Roma*, în limba italiană, întru toate conformă cu însemnătatea zilei și plină de gingașe trăsături. A fost foarte călduros aplaudată. Doamna Clelia Bertini—Attili a cetit o frumoasă poezie de ocaziune *Ai Fratelli di Romania*.

Apoi dl Milescu, reprezentantul Societății macedo-române și dl Luigi Gazzavilan, directorul ziarului „Universul“, rostesc câte o mică cuvântare, după care ia cuvântul dl Sefendache, senator din T. Severin, care zice:

„Aparținând unui oraș, care se numește „Turnul lui Sever“, unde se află ruinele podului lui Traian pe Dunăre, simt datorita de a manifesta admirația mea și de a depune la piciorul columnei lui Traian, mare-lui împărat, omagiile celei mai adânci venerațiuni.“

Filo-românul Bruto Amante laudă calitățile și eroismul Românilor; în urmă d-na Attili, cunoscuta poetă, citește o poezie dedicată Românilor, după care vorbește dl Dervis, reprezentantul comitetului albanez din București.

La sfârșit a vorbit Benedetto de Lucca, în numele Societății presei italiene.

El a zis:

„La piciorul acestei columni, azi un nou pact se încheie între fiul Daciei și fiul Italiei.“

„Amândouă popoarele, după cum au gloriile comune de păzit, au și un scop comun de urmat: să apere gândirea și civilizația latină de toate cursele inamicilor.“

„Dacă vom fi uniți, vom fi tari și nu se va pute să nu ne surdă victoria cum ne surdă azi glorios acest soare al Romei.“

Apoi coroana a fost depusă la baza columnei lui Traian, în sunetul marșului Romei, cântat de muzică. După aceea corul a cântat earșii imnul „Latina gintă“.

Publicul imens aplauzează încă odată și strigă la adresa Românilor: „Vivano il Rumeni!“ „Viva Romania“, și sârbătoarea mărească se sfârșește.

La orele 10 și jumătate s'a sfârșit această ceremonie. Era de față și părintele Lucaciu. Membrii români au fost fotografiați la columnă.

Corul e dirijat de maestrul Golisciani, care a dirijat anul trecut orchestra Teatrului Național din București și care acum dirigează orchestra teatrului Politeama Adriano de aci.

După terminarea acestei ceremonii Români au plecat în birji la Pantheon, unde

au depus o frumoasă coroană pe mormântul defunctului rege Victor Emanuel.

Această coroană are scris pe panglică: „Marele rege Victor Emanuel. Români, oaspeții Romei, — Octombrie 1899“.

Aci a vorbit Holban, aducând cloziuri memoriei marelui rege, liberatorul Italiei.

De acolo Români s'au dus la monumentul lui Cavour, unde au depus o altă coroană cu inscripția pe panglică: „Lui Benzo di Cavour. Români recunoscători“.

Aci a vorbit dl Urechis, arătând recunoștința Românilor pentru acest mare om de stat.

În sfârșit ei au mers la Geanicolo, unde se află monumentul lui Garibaldi și au depus și acolo o frumoasă coroană cu inscripția: „Eroul celor două lumi, România, admiratorilor săi“.

Aci dl Cazzavilan, directorul „Universul“ rostește următoarele:

— Fraților Români!

„Ca vechiu Garibaldian, ca Italian care locuiește de atâția ani în România, unde mi-ați arătat cea mai mare dragoste, e datorita mea, să vă mulțumesc din suflet de nobila idee ce ați avut de-a pune azi o coroană la piciorul acestei statui, care reprezintă una din cele mai mari figuri ale secolului nostru.“

„Garibaldi n'a făcut nimic pentru voi, Românilor, deoarece n'a avut ocazia, dar vă pot asigura, că inima lui a fost totdeauna pentru voi.“

„Să strigăm deci. Să trăiască Garibaldi!“

Când a sosit și a plecat ministru Bacelli, muzica a intonat imnul regal.

Și cu aceasta s'a sfârșit serbarea de azi.

Toată Roma a fost a Românilor în ziua aceasta, toate ziarurile comentează cu nespuse iubire frățească evenimentul zilei, și se aude pretutindenea auguriul de viitor fericit, de mărire națională și că, precum am isprăvit cu Turcii, așa să isprăvim și cu ceilalți opresori.

Matriculele de stat.

(Ag) Nu de mult am avut privilegiu a înregistra tânguirea secretarului de stat în ministeriul de culte, *Zsilinszky*, rostită la un sinod bisericesc despre decadența sentimentului și rîvnei religioase la evanghelic, precum și pagubele efective în credincioși ce le îndură aceste biserici „de un timp încoace“, mai ales în urma căsătoriilor mixte.

Zsilinszky, bine înțeles, s'a ferit a arăta oblu asupra cauzelor acestor aparițiuni triste în ochii lui și ai coreligionarilor săi; modul însă și învîrtirea de frase a expunerilor sale de atunci nu lăsau pe nimeni în îndoială, că și el ține drept izvorul de căpetenie a relelor desfășurate — influința desastroasă a legilor politico-bisericești.

Astăzi avem în față o altă voce competentă, deși numai autonomo-oficială, mai lumească, despre alt soi de pagube, de astă-dată cât se poate de materiale datorite fericitei instituțiuni a matriculelor de stat.

Comitetul administrativ al comitatului Torontal, în raportul său, înaintat ministrului de interne, despre agendele comitatense din prima jumătate a anului curent, eată cum se exprimă despre oficiul matriculelor de stat:

„Purtarea matriculelor de stat cu greu va pute fi menținută în cadrul ei actuale. Notarul comunal fiind și

matriculant, mai ales în comunele cu mai mare populație, din cauza lucrului excesiv ce are a îndeplini cu purtarea matriculelor, e silit a neglija oficiul său propriu de notariat. Asta este izvorul de căpetenie al relelor ce bântuiesc azi și vor domni, ba se vor amări mereu până atunci, până când nu vor fi instituite oficiile de sine stătătoare pentru purtarea matriculelor. A se ajutara cu lociitori, nu poate fi decât ceva *provisor* și *problematic*. Praxa de toate zilele dovedește, că schimbările de persoane în statul acestor lociitori este la ordinea zilei; că prin urmare, deoarece ce mai multe posturi d'acestea mereu stau neocupate, întreagă munca cu purtarea matriculelor tot apasă asupra notarului matriculant.

„Dar“, abstragînd de neajunsul cu nestatornicia și presupunînd, că aceasta s'ar pute asigura, și atunci încă este prea mare povara, încât am pute să zicem, că tocmai nici nu se cuvine. Căci în urma urmelor comuna 'și-a întocmit și își susține oficiul de notariat pentru efectuarea afacerilor sale proprii, în multe părți chiar și pe prețul aruncului, care depășește darea de stat Kar', dacă comuna nu poate dispune ori-și când de impiegații săi, pe care îi remunerează pentru afacerile sale proprii, aceasta earșii merge numai spre paguba instituțiunei (adecă a oficiului notarial, R. „Tr. P.“)

„Și deoarece ce am dorit în totdeauna și acum încă tot dorim, ca tocmai poporul să prindă dragoste pentru reformele de toată importanța, codificate pe prețul de atâtea lupte; deoarece prin asta s'ar promova transformare favorabilă în sufletul și modul de gândire al poporului, trebuie să arătăm cu grijă în sin asupra greșelilor, care astăzi încep a răsări numai la suprafața coajei, dar' cu timpul, dacă nu vom aduce remediu, vor strica sucurile de viață ale corpului viguros.“

În ciuda dorinței exprimate la începutul acestui de pe urmă pasagiu, raportul autonomo-oficial nu reușește a-și ascunde opiniunea adevărată a cercurilor dirigiatoare comitatense din Torontal, fie oficiale, oficioase ori lipsite de acest caracter, ce o au toate și toți acolo despre instituțiunea matriculelor de stat.

Lucru știut, că reprezentanța din Torontal a națiunei singure alcătuitoare de stat aparține de mult și aproape întreaga taberei liberale, cu deputații ei cu tot. Dacă administrația acestui comitet rostește dar' osândă așa de strajnică asupra instituțiunei matriculelor de stat, așa cum au întocmit-o *Wekerle-Bánffy* și cum ea se practică în viață, cum să nu fie adevărate și drepte osândele acelora printre Maghiari, cari au mai puține motive a-și impune rezervă în graiu, sau ale *Nemaghiarilor*, spre paguba moral-națională a cărora instituțiunea, după chiar mărturisirile numeroșilor corifei politici, a fost intrupată?

Frasa nebuloasă cu „transformare favorabilă în sufletul și modul de gândire al poporului“ sigur că se referă în primul rînd la populațiunea nemaghiară a comitatului și voește să zică atîta, că ar dori cercurile oficioase să facă dragă acestei populațiuni „ideia de stat național maghiar“, dar' tocmai reformele acele bisericești, votate tocmai întru promovarea acestui scop, sunt așa de ciudat întocmite, încât tocmai în-

truparea lor pricinuește pedea pentru îndeplinirea dorinței ferite.

Și binecuvîntarea instituțiunei isvorite din astfel de motive atunci nu va răsări, dacă oficiile matriculelor de stat vor fi întocmite de sine-stătătoare; ceea-ce, bine înțeles, pe de-asupra celorlalte, var mai îngreuna bugetul statului cu cel puțin încă odată cheltueală, cât ea costă azi, pur și simplu de notari.

Și când te gîndești, că pe lângă îndeplinirea toată această muncă plăta, ușor, cu neasemenat mai puțină competență și rîvnă decât o pot face ori ce matriculant de stat, el cât de învățat și gras plătit!

Și apoi să ai respect și rație pentru înțelepciunea legislației și ocărmuitorilor acestei țări!

Presă maghiară despre cartea lui Beksics

„*Alkotmány*“, de la 24 Septembrie dănd un resumat scurt din cartea *Beksics*, o apreciază în următorul mod:

„Cu astfel de politică, precum pune *Beksics*, nu e cu putință a realiza naționalitățile în viitorul unei Ungarii înfrățindu-ne cu astfel de planuri, potrivirea va fi cu atât mai mare, tot mai mult se va înaspi, ear' țeară dată pradă flacărilor, ceea-ce va fi periculos, decât dacă toți vecinii ne-ar ataca...“

„D-zeu să ne ferească și să tească Ungaria de planurile nălucoitoare care le-a adunat *Beksics* în cartea aceasta ar fi decadența cea de pe o pustiere, cătră granițele căreia ne apropiem în mod periculos. Dacă *Beksics* dorește Ungarie tare, puternică, ca să o ajungă aceasta numai pe base creației căci ori-ce altă opintire duce la prăpădirea națiunei maghiare și a Ungariei.“

„Și dacă s'ar intrupa Ungaria *Beksics*, n'ar rămâne aici altceva de decît de o parte proprietarii jidovi ear' pe de o parte răpădărită de muncitori, care n'ar avea nici caracter național, nici socialist, ci ne-ar reaminti pe sclavii Africii.“

„Dănd astfel o ochire scurtă asupra cartei lui *Beksics*, o depun cu aceeași intruparea ideilor lui ar fi tragerea telor la îngroparea ori-cărei instituțiuni maghiare, a bunor raporturi cu naționalitățile și a viitorului Ungariei.“

„*Hazánk*“, de la 26 Septembrie, între altele:

„Socotelile lui *Beksics* sunt în primul rînd o chimăra, as fel că ori-ce om gânditor a cărui minte nu este întocmită pe salto-mortaluri la la *Timoleon* ori *Brutus* scutit de a lua chiar în seamă aparițiunea a liberalismului teorisator.“

„Dar' teoria lui *Beksics* se întinde în mod periculos cu un punct al programului socialist...“

„Bazele, pe care le desemnează *Beksics*, pot fi baze ale celei mai frumoase specule, niște pășune bogată pe viul cel de aur; dar' națiunea nu se edifică pe ele, ci va merge înainte calea prăpădeniei. Învățătura lui *Beksics* s'a în contradicție cu mintea sănătoasă, supunînd că exproprierea volnică nu se întempla prin puterea statului. Căci aceasta, fidei-comisurile nu se vor muta în Ardeal, nici în porțile de sus ale țării nu se vor preface nici în proprietăți mine, nici în acele de păduri. Problema lui *Beksics* poate fi rezolvită numai ajutorul statului, a jafului drept; curentul regulat, care produce schimb-

de proprietăți fără rezoluție ori voințe, nici când nu va lua o așa direcție, o așa măsură, care ar pricinii niște permutări de proprietăți, care se consideră ca cel mai mare razim al națiunii maghiare.

„Deocamdată Beksics singur s'ă lângă planul seu. Mai lipsește încă câțiva factori, anume: lipsește înainte de toate un guvern strajnic de corupt, care ar îndrăzni a se apuca de răsturnarea rânduieii legale în proprietate; lipsește o legislativă coruptă de la un capăt până la celalalt al seu, care ar fi gata a arunca pradă speculei proprii tatea legată, numai din considerațiunilor, ca cu cavalerii și de proviziune și *chequeuri* să-și asigure un gheșeft de emisiune în preț de 500—600 milioane florini.

„Beksics vorște să acopere cu steag național prăbușirea proprietății de pământ legate și o înfașoasă așa, par'că ar pregăti națiunea la o astfel de acțiune, ca și care a fost eliberarea din 1848. Dar' deosebirea e uriașă. . .

„Știe oare Beksics, că o lege cinsită asupra usurei mai mult folosește poporul, decât o atare împărțire a pământului, permutarea proprietăților de pământ și peste tot politica fără suflet, goistă a mercantilismului („*Hazánk*“ consecuent în totdeauna folosește vorba „mercantilism“ în loc de: Ovreism cutropitor; pe semne o țăr de frică la acei domni sgrați mari, cari nu pot trăi fără jdanul lor“. R. „Tr. P.“) și atunci, când e dichisită (felezifrázva) cu idei naționale și patriotice. Dacă o știe aceasta dl Beksics, atunci cartă a lui este unul din cele mai păcătoase veninuri ale secolului muribund, că'e le-a produs un om cu carte“.

NOUȚĂȚI

Arad, 17 Octomvrie 1899.

Consistoriul aradan este convocat de Prea Sântia Sa Domnul Episcop diecesan *Iosif Goldș* în ședință plenară, pe Joi în 7/19 Octomvrie a. c. la 10 oare a. m. în sala consistorială. Obiectele, cari se vor pertracta în această ședință sunt:

1. Escrierea alegerilor de deputați pentru congresul național-bisericesc și designarea comisarilor consistoriali pentru scrutinii. 2. Statorirea condițiilor de concurs pentru ocuparea scaunului protopopesc în protopopiatul Belințului. 3. Cererea adunării generale a fondului preoțesc de a i-se subșterne raport din partea senatului episcopesc despre executarea concluzelor sale adunării generale. 4. Alte petițiuni, cari vor intra până în ziua ședinței.

† Ioan Istin. Cu adâncă durere înregistrăm trista știre, că părintele Ioan Istin, paroch român gr. ort. în Mehala (lângă Timișoara) și unul dintre cei mai buni și mai harnici preoți ai diecesei noastre, în urma unui atac de apoplexie a reposat subit Duminecă, în 3/15 Octomvrie a. c., în etate de 45 de ani. Cu privire la tristul cas neașteptat, publicăm deocamdată următorul anunț, ce ni-se trimite din partea institutului „Timișiana“:

Direcțiunea institutului de credit și economii „Timișiana“ cu adâncă durere suflătească aduc la cunoștința tuturor institutelor colege duiosă știre, cumcă zelosul și neuitatul său membru Ioan Istin, parochul gr. or. român din Mehala, Duminecă în 3/15 Octomvrie a. c. seara, a adormit în Domnul, în urmarea unui atac asupra inimii, ce în toată viața a bătut cu toată căl-

dura pentru institutul nostru. Osămintele mult regretatului și neuitatului nostru coleg s'ă vor înmormenta în 5/17 Octomvrie a. c. la oara 10 înainte de am. cu ceremonialul prescrip pentru preoți, în comuna Mehala. Din ședința ținută la 4/16 Octomvrie 1899. Direcțiunea.

La examenul de calificățiune preoțescă, ținut prin comisiunea instituită de venerabilul Consis'or din Arad sub presidium Prea Sântiei Sale Domnului Episcop *Iosif Goldș*, în zilele de 28 și 29 Septemvrie a. c. st. v. s'au insinuat 12 clerici abs., cari toți au depus cu succes examenul.

Nouii officianți la comitatul Timiș în alunarea generală a comitatului Timiș, ținută Sâmbăta trecută, s'au făcut următoarele alegări: *protonotar*: fibirșul *Iozovich Sădor* cu 202 voturi contra 137; *protopretor* în centru: *Prepeliczui Oloș*, pretor: *Dr. Mjzovszky Béla*; *sub-notar*: *Farkas Imre*, ear' de *vice-fisc* comitatens a fost ales: *Lázár Ernő*, avocat în Lipova.

Socerul lui Krivány arestat. Cercetarea în cau a furtului Krivány continuă încă. Judele de instrucție, *Nyirő Géza*, a citat la sine săptămâna trecută și pe socerul lui Krivány, — *Purmann Károly*, notar în pensie din *B a r a n y a B a a n*, având presupunerea, că o mare parte din sumele furate de Krivány ar fi la bătrânul socer al generalului hoț. După ascultare judele instructor a deținut numai decăt (*Vimeria* trecut) pe *Purmann* într-o celulă a tribunalului, avîsând despre aceasta pe fiica deținutului și pe fiul *Purmann*, care funcționează ca secretar la direcția financiară din loc. Totodată — la cererea deținutului — judele înștiințase prin telefon și pe avocatul *Dr. Barabás*, că arestatul și-l dorește de apărător. *Barabás* a și cerut încă a doua zi eliberarea lui *Purmann*; tribunalul însă a respins cererea. S'ă rinduit totodată și *perchisiție domiciliară* la locuința lui *Purmann*. Apărătorul a apelat la Tabla regească, unde și în persoană s'ă dus pentru exoperarea punerii pe picior liber a clientului său.

Concert în Caransebeș. Cetim în „Foia Diecesană“: Domnișoara *Valeria Pop*, talentată și simpaticea elevă a Academiei musicale din Budapesta, a dat în 7 Octomvrie st. n. un concert în orașul nostru cu binevoitorul concurs al doare Ana Weiss și al dlor profesori *Anton Sequens* și *Carol Schmidt*. Am fost plăcut atinși putend constata, că în domnișoara *Pop* Români au câștigat o putere atât de valoroasă. Concertista a executat în acea seară un program foarte variat. A început cu aria *Regină din opera Hamlet*, de *Thomas*, cu text francez, au urmat două cântări cu text maghiar, una d *Liszt* în stil modern, alta de *Káldy* în stil popular. — După aceea au urmat două cântări românești, una: „*În pădurea înverzită*“, de *G. Șorban*, o romanșă foarte plăcută, ce pretinde însă o armonizare mai îngrijită; a doua: „*Coardule, de ce tot plânzi*“. În urma succesului ce au avut aceste două cântări, cântăreața ne-a delectat cu admirabila cântare „*Mugur, mugurel*“, de *G. Dima*. La fine au urmat două cântece de dragoste pentru sopran, violină și pianoforte de *C. Reinecke*. Toate aceste cântări le-a predat concertista într'un mod exact din toate punctele de vedere. Domnișoara *Pop* dispune de un mezzosopran puternic, de o extindere de la a până la a, vocea ei le timbru foarte plăcut, registrele vocii sunt într'un grad mare egalitate. Peste tot, domnișoara *Pop* este o figură cu adevărat teatrală, cu temperament eminent musical. Dinsa are de gând să meargă la Viena, spre a-și completa studiile musicale, și li dorim, ca tezaurul talentului și vocii ei să ajungă în mâni bune, cari s'o ducă la perfecțiunea dorită. — Dșoara *A. Weiss* s'ă arătat ca

o pianistă de valoare. D-sa afară de program, în urma reușitei, ce a avut cu executarea „*Fantasiei din Oberon*“, a executat la pian „*Rapsodia Română*“, de *A Sequens*, o compoziție briliantă, ce i-a reușit perfect, cu toate că a avut să se lupte cu accente pentru dlnsa neobișnuite. — *Di C. Schmidt* a delectat publicul cu o compoziție drăgălașă de *H. Strobel*. Executarea a fost limpede și exactă. Acompaniarea pieselor la pianoforte a fost încredințată excelentului pianist și compozitor, profesorului *A. Sequens*.

Cas de moarte. Ni-se scriu șurmătoarele: Cu inima frântă de durere Vă comunic știrea tristă, că harnicul nostru *Simion Potocan*, din comuna *Dognecea*, după lungi suferințe de vre-o 2 ani a răposat în Domnul în etate de 42 ani, lăsând în jale: tată, soră, soție cu 6 copii și numeroase rudeni, cari li deplâng. În mormântarea i-s'ă facut în chip demn, la 1/13 Octomvrie st. n. Fie-i șcrina ușoară și pomenirea veșnică! — *Dognecea*, la 3/15 Octomvrie 1899 *Petru Stoica*.

Dela congregația comitatului Brașov. Sâmbăta, 2/14 Octomvrie s'ă ținut în Brașov adunarea generală de toamnă a comitatului. Două chestii: dreptul de limbă și afacerea colorilor sășești au dat mai ales obiect de discuție în ședință. După ce vicecomitele comitatului și-a cerit raportul în limba maghiară, din sinul membrilor s'ă cerut, ca raportul despre mersul lucrurilor în comitat să se cetească și în limbile germană și română. Fișpanul-president a obiectat, că legea nu impune aceasta (!). Inșă părerea lui a fost combătută de doi membri sași și de un Român, făcend propunerea, ca în viitor rapoartele vicișpanului să fie predate în toate trei limbile. Vicișpanul a promis, că va face tot posibilul să satisfacă acest dorințe, dar' aceasta să nu i-se impună în chip obligator. Propunerea aceasta a vicecomitelui a fost primită de majoritatea membrilor, deși din partea celorlalți propunători — spune „*Gazeta Transilvaniei*“ — s'ă accentuat de repețite ori, că pretind recunoașterea dreptului lor de limbă, și nu favor.

A urmat apoi o lungă discuție asupra afacerii cu tricolorul sășesc, care a început și el să devină neșuferit înaintea autorităților „patriotice“. Sași de ambele nuanțe s'au unit în apărarea chestiei, aderând la propunerea moti'ată a membrului sas *Herfurth* și soții sei, în care propunere se cuprîndeau plângerile Sașilor în această privință. Propunătorii sași au cerut, ca vicișpanul să adreseze guvernului o representație, în care să arate plângerile lor și să-i roage: să r guleze cât mai curend în mod clar și neșdoiios cestiunea folosirii stindardelor și colorilor la feluritele ocașii. Propunerea a fost primită cu majoritate covârșitoare. Tot atunci s'ă accentuat inșă un deosebit conflict al Sașilor cu fișpanul *Maurer*, mai ales pentru-că acesta a declarat, că el însuși a pus la cale publicațiunea din 1898 a căpitanului poliției, care, pe baza ordinațiunii ministeriale, dela începutul lunii August a. c., interzice folosirea colorilor sășești din partea particularilor.

Germanii și grandomania maghiarizării. Ziarul „*Schwäbische Mercur*“ din Stuttgart e recercat din partea unor anumite cercuri comerciale să insiste, ca „pe toate scrisorile și expedările ce se trimit din Germania în Ungaria, numirea orașelor nemțești să fie scrisă nemțește, — și numai în paranteze să fie arătată și numirea ungurească, care de altcum poate și lipsi. Unii au premers în demnului cu exemple bune; astfel librăria *Lehmann* din München a și adresat un op științific la Budapesta, scriind pe adresă: — „*Ofen-Pest*“. Primitorul a răspuns: „există numai Budapesta“. La aceasta trimiștorul i-a scris: „Voiu adresa și de aci înainte tot: *Ofen-*

Pest. — Nu-i' couvine? — regret; dar' nu te mai pot atunci considera între abonenti mei!“ — Fără îndoială și aceasta mai mult cu o învătătură pentru grandomanii maghiarizatori, cari și din pietri ar fi gata să alcătuească câte-un flu arpadian!

Sora poetului *Heine*, *Charlota Embden*, precum se vestește din Hamburg, a murit acolo Sâmbăta trecută, în vîrstă de 99 de ani.

ULTIME ȘTIRI

Revocarea ordonanțelor de limbă.

Viena, 17 Octomvrie. Foile oficiale publică azi ordinul pentru revocarea ordonanțelor pentru egala îndreptățire a limbii cehe cu cea germană.

Războiul englez transvaalic.

Londra, 16 Octomvrie. După știrile telegrafice sosite aici până acum, în Transvaal n'a fost încă luptă decisivă. E fapt însă, că mai multe orașele, între cari și *New-Castle*, au fost atacate din partea *Burilor*.

Durban, 16 Octomvrie. Din pricina censurei severe, numai știri nelămurite și întârziate pot să ajungă despre situația din Transvaal. E fapt pozitiv însă, că o mare divizie compusă din călărești, infanterie și artilerie a plecat înăi Vineri dimineața din *Ladysmith* spre *Actonholmes*, unde *Burii* se află în lagere. Generalul *Symons* a telegrafat, că un atac are să se aștepte pe Sâmbăta dimineață.

ECONOMIE.

Grâne.

Prețurile de la 16 Octomvrie.

	Arad:	B.-Pesta:
Grâu Aprilie fl.	7.60—7.85 fl.	8.50—8.65
slab	7.50—7.70	8.20—8.22
Cucuruz vechiu	4.80—5.	5.05—5.25
nou	3.70—3.80	5.10—5.16
Orz vechiu	5.30—5.40	5.90—7.—
nou	4.80—5.—	6.——6.10
Secară Apr.		6.99—7.00
pe Oct.	5.80—5.90	6.54—6.55
Ovăs Apr.	4.40—4.50	5.36—5.37
Oct.	—	4.90—4.98

Cursul pieții din Arad.

Hartie-monetă română	Cump. fl.	9-48	vënd	9-52
Lire turcești				
Imperiali (15 R. aur)		18.90		19.—
Ruble rusești 100 à		126.—		127.—
Galbeni		5.58		5.63
Napoleon-d'or		9.48		9.55
100 Marco germane		58.50		58.95
Livre sterling		11.90		12.50

Porci:

(Piața Steinbruch)

Ungari; greutate:			
bătrâni	320—380 kg.	40—42	cr. p. kg.
tineri	320—390	44—44.5	„ „ „
„	250—390	44—45	„ „ „
„	până 250	45—46	„ „ „
mijlocie	240—260	47.5—48	„ „ „
Din Sârbia		44.—46	„ „ „

Păștaloase:

Fasole boabe mari albe și rot.	fl.	6.—	6.50
„	„	7.25	7.75
„	„	5.75	6.—
Linte	„	10.—	16.—
Mazere pentru fert	„	11.—	—
„	„	17.—	—
Macu	„	31.—	33.—

Editor: Aurel Popovici-Barciann.
Redactor responsabil Ioan Rășcu Sirtan

CĂLINDARUL NOSTRU

Sub acest titlu tipografia „Tribunei Poporului“ de întâia dată a scos de sub tipariu un călindar pe anul vișet 1900, anul I, Arad: Editura „Tribunei Poporului“, cu un text de 177 pagini și de următorul cuprins:

Pe lângă partea curat calendaristică, unde se mai arată la fiecare lună: Semne meteorologice și date istorice memorabile, pe 32 de pagini găsim: Cronologia pe anul 1900. Semnele cronologice pe anul 1900. Sărbători și alte zile schimbăcioase. Posturile. Deslegarea postului. Regentul anului 1900. Intuțimii. Cele 4 anutimpuri. Schimbarea timpului peste an. După calendarul de 100 de ani. Povești economice pentru fiecare lună a anului. Epoca secerișului pe pământ. Un interesant articol despre „Băncile noastre“ din Ungaria și Transilvania, puse în rînd alfabetic. Apoi urmează:

Partea literară, care se extinde pe 72 de pagini și are următorul cuprins: „Doina“, poezie, de George Coșbuc. — Veacul nostru, de Ioan Slavici. — Lupta vieții, poezie, de G. Coșbuc. — Protopopul Simeon Balint (cu portret și text). — Legea și moșia, de Uncheasul. — Ioan C. Brătianu (cu portret și text), de Septimiu Albini. — Regele Carol I. al României (portret). — Din trecut (fragment), de Enea Hodoș. — Ungurii și Avram Iancu, de Ioan Rusu-Sirianu. — In Nirvana, de Caragiale. — Sentințe din Arthur Schopenhauer. — Brândușa tomnatică (legendă de Lucreția Rusu-Sirianu. — De-ale Francezilor: Gallifet și comunarzi. Din viața lui Napoleon I. — Arderea

cadavrelor. — Cine a născocit mărcile postale? — Horia (portret). — Duhul adevărului, de Vasile Goldiș. — Frumuseța la diferite popoare.

Urmează apoi:

Statele din Europa (cele șapte puteri mari). Celelalte state europene. — Șmatismul Metropoliei ortodoxe-orientale din Ungaria și Transilvania în general și al diecesei Aradului în special. — Consemnarea trgurilor din Ungaria și Transilvania în rînd alfabetic. — Poșta: Tarifa pentru serviciul în monarhie, teritoriul ocupat și în Germania. Mandate postale. Transporturi de epistole cu rambursă. Taxa telegramelor. Timbru și taxe. — Anecdote. — Glume. — Inserțiuni de tot felul. — Bani și monetele, un articol despre bani noi și bani vechi, cari se află în circulațiune.

Prețul unui exemplar e: 30 cr. și 5 cr. taxa de expedare.

Dintre călindarele române din patrie „Călindarul nostru“ este singurul, care a apărut în luna Septemvrie, în 10 mii de exemplare, cu acest bogat cuprins, mai ales literar, din pencele cunoscuților buni scriitori arătați mai sus.

Credem deci, că facem un bun serviciu publicului nostru, anunțând aparițiunea, prețul și cuprinsul „Călindariului nostru“, care e cerut și se expediază deja în toate părțile patriei noastre.

„Foaia Pedagogică“, ce apare la 1-a și 15-a a fiecărei luni în Sibiu, sub direcțiunea dlui Dr. D. P. Barcianu, în Nr. 18 (din Sept.), anul III., are următorul cuprins: Cestiunea pedepselor în școala populară de Iosif Velcean, inv. (Urmare). — Modele de lecțiuni: Capra cu trei iezi. Poveste de Ioan Creangă, lecțiune de Dr. P. Șpan. — Din literatura școlară. — Informațiuni. Felnrimi.

Nouă carte de școală. A apărut toc mai zilele acestea „Geografia pentru școalele populare“, întocmită pe baza planului ministerial de învățământ, partea primă (pentru clasele III și IV), de Vasile Goldiș, profesor gimnazial, în editura Librăriei Ciurcu în Brașov. Prețul: 35 cr.

Acest nou manual de geografie al dlui profesor Goldiș, în forma cum se prezintă, este cât se poate de potrivit pentru cele două clase (III și IV) ale școalei populare. Împărțirea practică a capitolelor, urmate, fiecare îndeosebi, de „Observări metodice“, textul, expus într-un limbaj ușor, și cu mai multe ilustrațiuni; intercalarea în text a hartelor pentru fiecare din cele cinci ținuturi mari ale Ungariei, — sunt toate calități alese, prin cari manualul dlui Goldiș se recomandă foarte mult tuturor învățătorilor dela școalele noastre populare.

„Economia Națională“, revistă economică, statistică și financiară apare lunar în București sub direcția dlui P. S. Aurelian. Anul XXII. Nr. 8 (din August 1899) are următorul sumar: Ideea de justiție în relațiunile sociale, de A. D. Damianoff. Bibliografia cestiunei Orientului, de St. O. Șanu. Făinurile noastre la expoziția de făinuri dela Rotterdam (Olanda) de V. S. Moga. Știri economice de V. S. Moga. Bibliografia. Anunțuri.

O pagină din istoria Bucovinei din 1848—50, împreună cu niște „Notițe despre familia Hurmuzachi“, ca răspuns la articolele din ziarul „Patria“ din Cernăuți anul III. Nrii 304 și 305, în chestiunea biografiilor bucovinene din Enciclopedia Română din Sibiu, de Dr. I. G. Sbierea Cernăuț, 1899.

Un comentariu la § 96 al „Statutului organic bisericesc gr.-or. rom.“ după 30 ani, de I. cav. de Pușcariu. Brașov, 1899. Tipografia Ciurcu et. comp. O broșură în format mare cu un text de 39 pagini. Prețul 1 coroană. Se poate comanda și dela Librăria numitei tipografii.

Almanach, edit de „Reuniunea învățătorilor români de la școalele profesionale gr.-or. din diec. Caransebeșului“, din incidentul adunării generale jubilară, ținută în zilele de 10/22 și 11/23 Septemvrie 1895, cu care ocaziune s'a inaugurat monumentul lui Constantin Diaconoviciu-Loga. — Editura comitetului reuniunii. — Sub acest titlu harnică reuniune a învățătorilor nostri din diec. Caransebeșului a scos de sub tipariu un voluminos, peste 230 pagini, în format mare și elegant, având un cuprins bogat și de interes general. Prețul cărții este numai 1 fl. v. a. și se poate comanda de la „Librăria diecesană“ din Caransebeș.

Pentru membrii Reuniunii opul s'a pus la dispozițiunea P. On. domnii protopreșterii din diec. Caransebeșului spre vânzare ear' pentru celalalt On. public se află în vânzare (cu prețul de 1 fl. plus port postal de 15 cr. v. a.) la Librăria diecesană din Caransebeș și la notariul comitetului Ioan Marcu, inv. în Nemet-Bogșan.

Gramatica Română pentru învățămîntul primar, partea I. de Ioan Petran, profesor siminarial (apărută în Arad, 1897, prețul 15 cr.) e aprobată de Ven. Consistoriul din Arad. Venitul curat al acestei cărți didactice este destinat pentru înființarea unui fond, din care să se premieze învățătorii nostri, cari se vor distinge pe terenul învățămîntului și, îndeosebi, în propunerea și realizarea școlii materne. Se poate comanda și dela adresa „Tribunei Poporului.“

La administrația

„Tribunei Poporului“

se află în deposit spre vânzare următoarele opuri și broșuri:

„Povestea unei coroane de oțel“, cu prețul de 75 cr., „Războiul nostru pentru neatarnare“ cu 55 cr., de George Coșbuc.

„Teoria dramei“ de Dr. Iosif Blaga. Prețul 1 fl. 80 cr.

„Cuvântări bis. de Massilon traduse prin Ioan Genț. Prețul 2 fl. 50 cr.

„Lupta pentru drept“ de Dr. R. Ihering traducere, de T. V. Păcățeanu. Prețul 1 fl.

„Din vremuri apuse“ de Iudita Secula, Prețul 50 cr.

„Juvenilia“, prosă și versuri de Sextil Pușcariu. Prețul 80 cr.

„Vieritul“, de Petru Vancu. Prețul 50 cr.

„Pribeag“, de I. Sceopul. Prețul 75 cr.

La facerea comandelor, cari se vor efectua prompt, rugăm a se adăuga și speșele de porto postal.

Administrațiunea „Trib. Pop.“

Exerciții intuitive și gimnastice, manual pentru învățător școalelor populare române, întocmit după plan, de Ioan Tuduceșcu, învățător în Lipova. Ediția a III. Prețul unui exemplar: 30 cruceri.

„Pălăria Ceasornicului“, comedie în trei acte de Mdm. Emile de Girardin, localizată de A. G. N. — Prețul 25 cr.

„Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor de direcțiune“, de Alfred Kormos, trad. de Constantin Pop, funcționar la „Albina“. Carte foarte importantă pentru membrii din direcțiunea tuturor institutelor de bani și a ori-cărora societăți pe acții. Costă 1 fl. 50.

„Povestea unei coroane de oțel“, de iubitul nostru poet George Coșbuc, a apărut în București, în editura librăriei C. Sfetea, cu o mulțime de ilustrațiuni intercalate într-un text istoric-poporal, ce se extinde pe 260 pagini ale volumului în format octav mare, cu un tipariu frumos și cât se poate de bine îngrijit. Prețul: 1 leu 50 bani. — Din titlul cărții încă se poate vedea, că ea cuprinde istorisirea despre

„Restatornicirea domniei românești și războiul pentru nea'ernare“, scrisă anume pentru țerănii. Incepînd dela introducerea, până la pagina ei din urmă, cartea aceasta, îndeosebi, este scrisă cu atîta foc și dragoste de neam, cu atîta măiestrie și farmec și într-o limbă atît de dulce poporală, încât, începînd odată s'o citești, n'o mai poți lăsa din mâni pîn' ai isprăvit-o. Și după-ace ai cetit-o odată, din nou o începi și mereu o citești și tot nu te mai sature. — O adevărată podoabă literară și un mărgăritar neprețuit în literatura noastră poporală. Ear serviciul, ce are să facă opul acesta țerănilui cărturar nu numai în România, ci în toate țerile locuite de Români, — nemăsurat va fi. Va reinvia, unde va trebui, va potența, unde este: adevăratul simț național, iubirea curată de neam și de patrie, îndemnul spre fapte mari și glorioase și neclintita dragoste pentru limba strămoșească.

Din „Biblioteca Teatrală“ au apărut până acum următoarele broșuri:

Nr. 1. „Soare cu ploaie“, comedie într-un act de Iosif Vulcan: 20 cr. Nr. 2. „Idil la țară“, comedie într-un act, localizată de Maria Bănuțescu după Juin și Flerx: 20 cr. Nr. 3. „Biletul de tramvai“, comedie într-un act de Gr. Mărunțeanu: 15 cr. Nr. 4. „Un om buclucăș“, comedie într-un act localizată de Maria Bănuțescu, după M. Michel și Labiche 20 cr. Nr. 5. „Trei doctori“, comedie într-un act localizată din I. germană de Virginia A. Vlaicu: 20 cr. Nr. 6. „Pălăria ciatornică“, comedie într-un act, de Mdm. Emile de Girardin, localizată de A. G. N.: 25 cr. Nr. 7. „Unde dai și unde creapă“, comedie în 2 acte de Alexandru Cosmar, localizată de Iuliu Popescu 25 cr.

„Foaia Populară“, publicație enciclopedică ilustrată, apare în București în fiecare Joi. După o vacanță de 2 luni a repărut tocmai acum cu Nrul 24. E de notat, că această revistă dedicată mai cu seamă familiilor de la țară, a atins succesul pe care nu l-a avut încă nici o altă publicație similară: a reușit să-și facă tipografia ei proprie, cea mai bună garanție a unei sigure apariții. Numărul 24 e splendid. El conține pe pagina I un mare și minunat reușit portret al M. S. Reginei, după o ultimă fotografie, ear ca materie articole economice, literare științifice, didactice, poezii etc. etc. „Foaia Populară“, care se vinde numai cu 10 bani numărul, are marele avantaj, că mai dă ca premiu, cu fie-care număr, un roman gratis „O călătorie la Venus“ sau „In anul 4000“. Recomandăm călduros această revistă, al cărui abonament e numai 5 lei pe an. Redacția în Bucurști, str. Academiei 37.

„Familia“, vechia și singura revistă literară în părțile noastre apare în fiecare Duminică în Oradea-mare, sub direcțiunea dlui Iosif Vulcan, membru al Academiei române. Prețul abonamentului 8 fl. pe an. Numărul 39 (Anul XXXV) din 8 Octomvrie st. n. a. c., are următorul cuprins:

Cerșitoare, de Constanța Hodoș. — Burjor (poezie), de Haralamb G. Lecca. Aca-

demia Română, raport general asupra crărilor comisiei premiilor anuale, anul 1899 (Urmare), de Gr. S. Tocilescu. — Cugetări. — Loreley (după H. Heine) traducere de N. Scheletti. — Astronomie și fotografie, de D. — Salon: „Din curiozități“ de Dușu. — Literatură. — Teatru. — Pictură. — Biserică și școală. — Ce e nou? — Posta redacției. — Călindarul săptămânii. — Ilustrațiuni: Hermann Sudermann. Mignon.

AVIS. P. T. domnii învățătorii colegi. La multele întrebări ce mi se făcu cu onoare vin a răspunde, că deși am tratat în statul de pensiune, dar' lucrul mai departe pe terenul literar-didactic, pentru noul an școlar 1899/1900 pot să vă ofer cu manualele mele didactice — scrierile multă îngrijire — într-o limbă ușor înțelegeră a tinerimei noastre din școala poporală, ca așa carte să le fie dragă. Las să urmeze aci întreaga serie: 1. Micul abecedar 18 tabele de părete 3 fl. 60 c. 2. Micul abecedar P. I. ediția IX. part. I. an 20 cr. 3. Micul abecedar P. I. ediția V. pentru II. an 20 cr. 4. Micul abecedar P. III. ediția V. pentru III. an. 30 cr. 5. Exerciții intuitive ediția I pentru învățători 30 cr. 6. Metodul procedere, la Abecedar, p. inv. 40 cr. 7. Limba română (gramatică) 30 cr. 8. Economia, ediția VI. (clasa IV., V., VI.) 30 cr. 9. Socoata P. I. ediția IV. 20 cr. 10. P. II. ediția II. 20 cr. 11. Tabelele, măsurile anit ediția III. 6 cr. 12. Isoria naturală, ediția VI. 20 cr. 13. Geografia P. I. ediția IV. (cl. III. și IV.) 20 cr. 14. Istoria Ungariei ediția II. (clasa IV. și V.) 20 cr. 15. Istoria Univers., (clasa VI.) 20 cr. 16. Abecedar german-român 20 cr. 17. Istoria 24 cr. 18. Micul gratulant 30 cr. 19. Cântările Vitelemului 10 cr. 20. Invățături despre bani noi. 2 cr. Cu stimă colegială Ioan Tuduceșcu. (Com. Temes) posta B-Lippa.